

РАДА

газета політична, економична і літературна

виходить щодня, окрім понеділків

Рік другий.

Театр Т-ва Грамотності. Т-во укр. арт. під. ору-
дою Миколи Садовського.Сьогодні, 27 септ. **Сава Чалий**, др. на 5 д. 7 карт. Роль „ЗОСІ“ вико-
виставлена буде. „Сава Чалий“, на м. К. Заньковецька. Роль „САВІ
ЧАЛОГО“ виконує М. К. Садовський. Весь участь всіх труда.

Початок вистави о 8 годині 80.

Капельмейстер Густав Ейнен

Відповідальний режисер М. Садовський.

Театр „СОЛОВЦОВ“ Сезон 1907—1908Сьогодні, „Гусарская лихорадка“, ком. на 4 д. Кадельбурга. Початок о 8 г. в. 28-го
„Воръ“, п. на 3 д. Бернштейна. 2. „Очень просто“, ком. на 1 д. 29-го „Три сестры“, п. на
4 д. 30 вранці. спектакль; лектор І. М. Стешенко; тема: „Разумный смѣх—начало
обновленія“. „Ревизоръ“, ком. на 5 д. (повністю). 8-го окт. по загальному пр. цн. „УНДИ-
НА“, п. на 4 д. Готується до вистави: 1. „ЧЕРТУШКА“ Амфитеатрова. 2. „КАРИКАТУРЫ
ЖИЗНИ“ Касильєвського.

Початок вистави о 8 годині 80.

Дирекція І. Є. Дуван-Торцовська.

Сьогодні, „ПІКОВАЯ ДАМА“. Бер. уч. д-ки: Баланівська, Негіна, Білявська, Дель-
мас, Правдіна, д-д. Мосін, Андреев, Зелінський і інш.

Початок о 8 годині веч.

Учительниця, 28-го у другому виступає арт. Варшава, каленіного театра Л-ка Чаплинська — КАР-
МЕНЬ. У неділю, 30-го два спектаклі: вранці по загальному пр. цн. — РУСАЛКА, увечері по
звичайнім пр. — ДЕМОНТ.

Продается у всіх більших книгарнях.

Проф. Мих. Грушевський

ОЧЕРК ИСТОРИИ УКРАИНСКАГО НАРОДА

Друге видання, стор. 512 13 карти, ціна 2 р. 50 коп.

(Нортка історія України від найдавніших часів до сучасності).

Продается у всіх більших книгарнях.

6-1

у Катеринославі

можна передзамовляти і купувати на роздріб газету **РАДА** в книгарнях Лозівської

Чуюна — „Просвіщеніє“ на Проспекті.

Срічки по 2 карб. 50 коп., 3 карб., 4 карб., 5 карб., 6 карб., 8 карб., 10

карб. і дорожні.

Смички по 40 коп., 50 коп., 75 коп., 1 карб. і дорожні.

Гітари по 3 карб. 50 коп., 4 карб. 50 коп., 5 карб., 6 карб., 7 карб. 50 коп.,

10 карб. і дорожні.

Балалайки від 1 карб. 25 коп. і дорожні.

Кларнети та Флейти по 4 карб., 4 карб. 50 к., 5 карб., 6 карб 50 к. і дорожні.

Гармонії російськ., італійськ. спр. одноряд. від 1 карб., двохрядні від 10 карб.

трьохрядні від 25 карб. і дорожні.

І всік інші музичні інструменти та все, що до них потрібно, в головному де-

по музичним спр. і нот.

Г. І. ПНДРЖИШЕК, у Київі, Хрестатик, № 58.

Почався друком український ілюстрований

Одригній календарь на рік 1908

видання Т-ва „ПРОСВІТА“ у Київі, заснованого у пам'ять Т. Шевченка.

Зміст: календарні відомості, портрети українських діячів, біографії, де що з історії і статистики України, про наукові та інші товариства на Україні і в Галичині, вірши, пріказки, загадки, поради господарські, адреси українських газет та журналів і т. і.

Ціна для предплатників з доставкою або пересилкою під пристоя опаскою (бандероллю). 40 коп. під рекомендує, банд. на 7 к. дорожні. Хто бере 10 к. 11-ї лістів даремне. Переплату приймається до 1 листопаду (октобря) м. в книг. „Київ. Стар.“, Бєзаківська, 8, у Т-ва „ПРОСВІТА“.

принадлежності къ тайному сообществу.

На щастя, в той час ніхто не звернув увагу на цей ганебний вибірківської реплілі та, очевидно, бажанням „Кіевлянина“ не судилося загинути марно, — більше того, дійсність навіть лишила позаду ці бажання. Позачорна телеграф прініс надзвичайну навіть для наших жорстоких часів звістку, що в Одесі воєнно-окружний суд засудив 6 душ за належність до недозволеної партії і за переховання зброї до смертної карі через повищення. Ніяких ширших подібів про цей процес телеграма не подає, і ми не знаємо, в чому виявилась алочина діяльність засуджених, яку саме зброю вони перевозили, якими мотивами керувався суд, постановлючи такий приговор — пічного цього ми не знаємо. Але тим не менше, факт лишається фактом: 6 душ засуджено на смерть за те саме злочинство, за яке навіть по „Кіевлянину“ слідує maximum 18 років каторги.

Факт цей настільки виходить за межі всього того, що ми досі бачили й чули, що рішучо немає підкою спроможності розібратися в ньому і однією його до тієї чи іншої відомості нам рубрики. Справді, бачили ми, що людей розібривали і вішали, а присуду воєнно-польових судів — але нас запевняли тоді, що „коли гасять пожежу, то ве зважають на розбиті склянки“.

Тепер країну втихомирено. „Революції в Росії немає“ — заявив міністр Століпін кореспондентові однієї з країнної газети. Коли це так, коли в країні дійсно немає революції, то де ж необхідний попутчик спокою

законності? Такі факти, як присуд одеського воєнно-окружного суду, не тільки не дають ясної відповіді на це запитання, а тільки ще більше запутують Його.

Яскраве патякання.

Трівожні чутки про страшну гостюхолеру, які примаркою стояли кілька місяців над Київом, нарешті стали сумним фактом. За два дні в місті заслабло на пошесть дев'ять чоловіків, з яких вже двое померло. Микроскопічні і контролінг досліди над трупами дали певні докази того, що пошесть почала вже будувати собі кубло в „богоспасаєному“ Київі. Звісно, дивуватися цьому немає підстав: „старий“ Кіевъ надійшою — дуже вдаче місце для розвитку всіх пошестей, а для холери — вадто. І дивно тільки те, що так довго холера скіди не завітала, тим більше, що місцеве самоврядування має під час не „тщається“ стати й на перешкоді, мовляв: нема чого хреститися, поки не чуті грому. Але грим трюкнув — і тепер батьків міста“ почали ворушитися: будуть скликатися ріжні комісії, будуть призначені нові санітарні лікарі, які стоятимуть на базарах та виглядатимуть холери й т. і., — одно слово почнеться все те, що вже давно треба було робити. Но, як зрозуміло кожному, холера не таки хвороба, яку можна готувати, і треба не допустити. Звичайно, коли вже її допустили, треба вижити самих різних заходів, щоб як мога обмежити її руйнуючу силу. Але, на нашу думку, тут досить мало поможуть: нових чотирьох санітарних лікарі та аптеки на базарах. Треба звернути головну увагу на саме кубло холери, яким у Кіеві являється, безумовно, водопровід. Не дурно ж і сама страна гостя наче наявися показала кінчиком своє кося саме на цю „благоустроєну“ інституцію, взявшись першою жертвою водопровідного служащого. Це — досить яскраве патякання нашим „міським батькам“, яке не вимагає ніяких коментарів.

Газета в потвердження своїх слів посилається на наслідки виборів.

„Старій“ Росії вже нема більше й не бути...

Курма вже вилучилося з ліпса, й з ліппадок його вже не можна збудувати гальма для його дальнього розвитку.

Російська воля вже має своє минулe, має вже й сучасне. Надійти вже період організації та нагромадження сил, культурної самокритики, вдумливого вивчення мінудого й отверзного призначення проблем по-милок. І цей період принесе ділові російські волі не менше користі, від тільки переняті бурхливі роки“.

* * * „Сегона“ в передовій дас добру ілюстрацію до твердження „Свободныхъ Мыслей“ як то тяжко доводиться сім'ям колишніх послів.

„Група духовенства звернулася до місцевих газет з відозвою, прохання громадянство підтримати матеріально о. Тихвинського та його сем'ю.

Колишній посол другої Думи, позбавлений сані та духовного звання, бажає поступити до університету, щоб і надалі, скільки сили вистачить, служити інтересам рідного краю.

Треба думати, що ваше громадянство не зостанеться глухим до цього заклику притягти з домогою до того, хто не пожалував себе в жерту своєму народу“.

* * * Відомо, що на всіх виборах у по-вітovі гласні праві перемогли, а що значить ся перемога — відомо всім. Почекнеться зараз „економія“, почнуть чинити школи, больниці то що. На це сумує явице нашого життя звертає увагу харківське „Утро“ в числі 240.

Насамперед газета визначає той факт, що останніми часами в періодичні преси дуже важко знайти вістки про культурну просвітницю працю на провінціях. Перші, які газети, не було числа газет або журналу, де не було по відомінні про однієї шкіл, бібліотек, книгарень, праця влаштування народних читаннів, про заснування тих чи інших культурно-просвітніх товариств.

* * * „А тепер в газетах дуже багато страшних фактів з життя села, фактів, що ясно свідчать про розвиток огорбіння, спрощено поганого становища культури.

А в місцях нема ніяких культурних організацій, які б звернули увагу на це страшне явице. Сучасні земства дбають тільки про зміцнення дворянства та „очищені“ земств од всіх інших елементів, особливо од „третього“, що відігрів таку величезну роль в ділі запровадження культури.

Цей третій елемент вони тепер силкують замінити такими тіпами, що нічим не різняться од чиновників, що акуратно одержують жалування і більше чінні не цікавлять.

Таким чином провінція зостається без культурних робітників. І раніше культура праця земств адебільного невеличко була, а тепер ще гірше стало.

* * * „Чи довго тягнеться такий страшний час, чайка „Утро“ — важко сказати наперед, але певно, що коли він затягнеться, культура буде дуже зруйнована й важко буде наділити ти, що загинуло“.

* * * „Россію“, напівні, аї трошки реакції на діяльність сучасних земств не турбую. Вона навіть думає, що

* * * „Як свідчить цілком точні давні, саме тільки земські зібрали почали набувати цілком серпозит, діловий характер. І можна бути певним, що в будущому адміністрації вже не доведеться розбирати стільки діл про розтрати, недбалість то що, скільки їх набралися тепер, коли почалася ліквідація прежнього, так ще недавнього земства“.

* * * „Ну, коли й старе земство на думку газети було таким поганим, можна собі легко уявити, яким буде земство „нове“, яке боронить „Россія“.

* * * „Озірлис! У старцівському повіті за два дні гранилось два страшних душо-губства. „Вірж. В.“ пишуть, що в селі Чукнині розшибали вбили шинкарку в казенній шкальні, й матір, а далі взялися до трьох маліх дітей: одну дитину задавили, другу зарізали, а третій не мовляти розвили голову стіну. В другому селі Козлові селянин Іванов убив склянку, а потім повівав 6 рідних дітей: 4 зарубав сокирою, а двом розвив голову об долівку. Хіба це не звірство?

* * * „Інтересна справа, „Св. М.“ сповіщає, що швидко почнеться цікава справа, яка вивить постайний бік життя чорногорського товариства „активної борьби ст революцією“. Справа ось яка. Де-кілька „активників“ звернулись до одного столичного адвоката В., прохочи подати од його імення позу на голову Іхнього товариства, який не заплатив їм жалування за останні 3 місяці. „Активники“ нахвалиються своєму голові, ніби через суд вивіляти, що, одержуючи по 12—16 карбованців, давали йому розписку на 25—30 карб. Вони винесли, що голова товариства посилав її розписки якісь зважні особи.

* * * „Пам'ятник Гончарову. 16 січня відкрито урочисто святкував пам'ять письменника І. А. Гончарова, який народився в цьому місті. „Рів'є“ пові-

Ціна окремого № 4 коп.

№ 218.

Авторі рукописів повинні подавати свій прізвище і адресу. Редакція може скорочувати і змінювати статі; більші статі, до друку не доходять, переховуються в редакції з місяці і

Каневі—базарда 1 карб. 10 коп. і биржеві—1 карб. 15 коп. за пуд, в с. Степанівці і суміжних з ними селах—1 карб. 10 коп. і 1 карб. 15 коп. за пуд; в м. Корсуні, Таганрі, Стобасі, Шендерівці і с. Квітках—базарна 1 карб. 15 коп. і биржеві—1 карб. 20 коп. за пуд.

ІСТИННО-СТОРІОНІТ

С. Турикь, ковельського повіту (на Волині). Архієпископ Антоній, що стойть на чолі губернської виборчої комісії, вживає всіх залежних від його засобів для примусення підвалдного духовенства брати участь у виборах та вибрати кандидатів до Думи таких, яких хоче він—себо "істинно-руських людей". Як на зразок його стараній в пім напрямку, вкажу на ось який випадок.

Не що давно сповн. обов'я благочинного о. Барабанович одержав телеграму: "прошу вістріти сьогодні на станції Турикь Добринін". "Щоб то за Добринін такий й на відо віому здався?"

Ішти на станцію. Приїхав, почав розпитувати служачих; чи не відає з них хто небудь якого Добриніна? Відповідають: ні. Ішти згадують якого генерала з Володимира—Волинського, але чи він буде той, якого шукає батюшка, не відають. Обішов вагони й нарешті в купе 2 класу знаходить бажаного добродія.

— Чим служитиму?—пита п.-отець.—А от—каке той—я з дуреччина Влахи. Антонія викликав він сюди, щоб передати духовенству його бажання: не вибрати до Думи Герштанських.

Священик Герштанський, як відомо, був вибранким серед чорносотенців волинських депутатів і належав до "Української Парламентської Громади" і чре-ре-те, що сидів не там, де б бажало арх. Антонію, й вилікав до себе ворожечу, як в боку цього останнього, так рівно й з боку відомих Імодора та Віталія. Віталій, після роспуску Думи, посилив навіть до о. Герштанського лист з погрозами, підписаній ніби то селянами з дечутані, що являлась в Царське Село (лист цей надруковано було в "Волинській Жизні") узвіючи його в дуже ворожім до його настроїв парфії. Та на великий жаль люді-невідповідника Віталія, прокування не здійснилося. Парадіяне не тільки не вигнали його з парфії, чого бажав Віталій, а навпаки зустріли його дуже прихильно. І от тепер він не дав супо-кою тутешнім "істинно-руським", а з ними—ї епископові.

С. Шила, кременецького повіту (на Волині). Вночі в 20 на 21 вересня згорів до тла маєток Гуляницького: погро-рів увесь хліб, коло 200 коней, багато корів та іншого товару. Лишився самий тільки дім, тає то через те, що стояв окремо від фільварка. Підозрюють під-

пал; причини—непорозуміння між паном і селянами.

Дуже мала поденна плата (15—25 коп. в день), напів кріпацькі відносини, недостача землі у селян і т. і.—все це разом породило серед селян надію на якісні вихід зі складного становища. Перше всього вони просили пана побільшити поденну плату і, коли пан не згодився, то застрайкували. З Шпілів хвіля страйків розлялася по всьому східному куткові повіту. Але звичайно зразом почалися репресії—в Шпілах і Лопушні арештовано двох учительів Череневського і Третяка, яких вважають за організаторів всього цього руху, крім того, було арештовано дуже багато селян, котрі ще і досі сидять. Це страшенно обуріло селян проти поміщиків. І після цього почалася політика "чervono-pivnia".

Пан Гуляницький воліде майже по-

ловинкою кременецького повіту, та ще

і в острівському повіті має маєток.

С. Біща, білоруського повіту (на Холмщині). 21 вересня на вигоні нашого села знайдено труп селянина, якого страшно замордовано. Голова отята сокирою, а по всьому тілу безліч різанин. Селяни цей кілька місяців тому, продавши свій маєток, поклав з семейством до Сібіру, але, покищувавши цього добра, заставив жінку в Сібірі, а сам вернувся до свого села, маючи замір дещо прорізати. Й пойхати до Америки на заробітки. Одібравши з казначейства 500 руб., він разом зі своїм приятелем, обмірковавши подорож, постановили негайно відвати. 20 січня він вийшов з дому, а 21 його знайдено вже мертвим, грошей 500 карб., чобіт ще дечого при ньому не знайдено. Підозріння падає на його товариша, тим більше, що при ньому знайдено покровленого ножа.

Листування редакції.

Микола Л.—ков. Фельєтон ваш "Хто вин?"—направуваний не буде, бо дай нашої газеті він не підходить.

Вишневець. Б. К. Присяйте фактичний матеріал;

Листування редакції.

Васильківський повіт. (Київщина). Подаємо суспільну за пуд жита: г. Васильків—базарна 1 карб.; 20 коп. і м. Вільчка—1 карб. 10 коп. і 1 карб. 12 коп.; м. Фастів і суміжні з ним села—1 карб. 15 коп. і 1 карб. 20 коп. і м. Рокитна і близькі до його села—1 карб. 10 коп.

(Од від. кор.)

Редактор М. Павловський.
Видавець Є. Чиналенко.

Листування редакції.

С. Шила, кременецького повіту (на Волині). Вночі в 20 на 21 вересня згорів до тла маєток Гуляницького: погро-рів увесь хліб, коло 200 коней, багато корів та іншого товару. Лишився самий тільки дім, тає то через те, що стояв окремо від фільварка. Підозрюють під-

пал; причини—непорозуміння між паном і селянами.

І. С. Копалів. Десерт і інші оповідання. 0. 60

Іван Франко. П'єми. 0. 60

О. Кобилянська. П'єка і інші оповідання. 0. 50

Гю. Монасіан. Діка пані і інші оповідання. 0. 45

І. Франко. Полука і інші бір-славські оповідання. 0. 50

Н. Кобилянська. Дух часу і інші оповідання. 0. 60

У. Шекспір. Гамлет. принц данський. 0. 70

Генрік Понтопідіан. Із хат. Опо-видання. 0. 50

Богдан Лепкий. З житя. Опо-видання. 0. 40

Гергарт Гауптман. Візантія. Ген-нель. 0. 60

М. Кобилянська. В путах шай-тана. Оповідання. 0. 60

У. Шекспір. Гамлет. принц дансь-кий. 0. 70

І. Франко. Копалів. 0. 50

І. Франко. Суддя день. 0. 40

У. Шекспір. Макбет. 0. 60

К. Гудков. Урієль Акоста. 0. 50

У. Шекспір. Корольян. 0. 70

М. Кінський. Лихі люди. 0. 60

В. Короленко. Суддя день. 0. 40

У. Шекспір. Макбет. 0. 60

К. Гудков. Урієль Акоста. 0. 50

У. Шекспір. Корольян. 0. 70

І. Гавдичек. Відромене. (3 томи). 1. 50

К. Гавдичек. Боровський. Вибр. поезії. 0. 60

Ф. Заревич. Хлопецька дитина. 0. 90

І. Франко. Коваль. Вассім. 0. 60

У. Шекспір. Антоній і Клеопатра. 0. 70

В. Тимченко. Калевала. фінська епоси. 1. 30

О. Картенко. Пан Природа і інші оповідання. 0. 50

У. Шекспір. Багато галасу з не-чевла. 0. 60

Іван Франко. Сім казок. новелі. 0. 50

С. Воробкевич. Над. Прутом, по-еї. 0. 60

Г. Інгер. Історія політичної економії. 0. 60

У. Шекспір. Ромео і Джульєтта. 0. 70

К. Сроковський. Оповідання. 0. 60

А. Конинський. Молодий твік. М. Одінка. 0. 80

Г. Ю. Монасіан. Гормон. Гільй. 0. 45

Всі видання Видавничої Спілки продають й висилає Книгарня—"Україна", у Київ ул. Безаковська № 8. контракт. "Літературно-Наукового Вістника" у

Залізничні поїзди.

Напрямок	Лінії	Одходить	Прибуває
Південний	Івано-Західна (Юго-Західна) за- лізниця.	з Києва.	до Києва.
		29 г. 00 х.р.	29 г. 45 х.р.
		7 г. 10 х.р.	11 г. 03 х.р.
		1 г. 10 х.р.	15 г. 00 х.р.
		12 г. 25 х.д.	4 г. 50 х.в.
		12 г. 30 х.н.	6 г. 45 х.р.
		12 г. 45 х.в.	8 г. 45 х.р.
		12 г. 50 х.р.	16 г. 35 х.в.
		12 г. 55 х.р.	14 г. 45 х.р.
		13 г. 00 х.д.	28 г. 27 х.р.
		13 г. 10 х.д.	31 г. 10 х.д.
		13 г. 20 х.д.	54 г. 10 х.р.
		13 г. 20 х.в.	7 г. 10 х.р.
		13 г. 20 х.р.	8 г. 45 х.р.
		13 г. 30 х.р.	58 г. 40 х.в.

Оповістки.

Письменна дівчинка 17 літ дуже про-
сто після посади поківки, на-
їв, або за все. Адреса в редакції.

2-2

Студент шукає лекц. або якої неб-
рідакції "Рада".

3-3

ПІСАННЯ

Осипа Юрія Федъковича

перше повне і критичне видання.

Видання філологічної секції Наукового

Товариства імені Шевченка т. IV.

Купувати можна в магазині журналу "Літературно-Наукового Вістника".

Київ, Прорізна, 20, кв. 3.

15-10

Листовні картки

на україн. теми вийшли з друку:

1) "Чарів" 2) "Характерник" з мал. фарб. В. Корнієнко 3) "Гонта 1-Залізниця" на Грековому

пісні, 4) "Сварка на майдані", 5) "У корчі",

Малюнки Л. Бурчака ілюстр. до поеми М. Левицького "За Коліївщиною".

Склад видання у Київ, Бульв.-Курд.

7, кв. 5. С. Синицький